11e JAARGANG. № 163.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT.

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaja. ℔ jaar......... ƒ 18.—
„ Java en buitenbez. „ do......... „ 20.—
„ Europa „ do......... „ 25.—

De OOSTPOST verschijnt dagelijks, met uitzondering van den ZONDAG.

VRIJDAG 10 JULIJ 1863.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel. Advertentiën met groote letters betalen dubbel. Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

Sluiting der Landmail-pakketten.

den 26sten Julij 's namiddags ten 4 uur.

Wordt bekend gemaakt, dat op Zaturdag den 11den Julij a. s. des morgens ten 10 ure, ten bureele van den resident van *Soerabaija*,

EENE UITBESTEDING

zal worden gehouden voor den overvoer van 175 à 200 koijangs ZOUT van *Grissee* naar *Pontianak*.

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen ter inzage op gemeld bureau.

Soerabija, NAMENS DEN RESIDENT
den 20sten Junij 1863. DE SECRETARIS.
(3374) WEGENER.

UITBESTEDING

BIJ INSCHRIJVING

op Maandag den 13den Julij a. s. des voormiddags ten 9 ure ten burele van den ondergeteekende voor de levering van levensmiddelen enz: ten behoeve der troepen te *Soerabaija* en te *Malang* voor het jaar 1864.

Te *Bezoekie* door den Administrateur van het Garnizoen.

Te *Probolingo* door den Administrateur van het Garnizoen.

Te *Banjoewangie* door den Administrateur van het Garnizoen.

Te *Kedirie* door den Administrateur van het Garnizoen.

De voorwaarden zijn, zon en feestdagen uitgezonderd dagelijks van 8 tot 2 uur voor belanghebbenden, ter inzake op de Bureaux der autoriteiten die de uitbestedingen houden en bij welke tevens alle verdere inlichtingen te bekomen zijn.

DE ONDER-INTENDANT
in de 3de Militaire Afdeeling op Java
Soerabaija, SMETS.
den 15den Junij 1863. (3338)

BEDIENDEN.

(*Voor de Policie.*) Worden bij deze in herinnering gebragt artikelen 37 en 38 van het Policie-reglement voor de stad en voorsteden van *Soerabaija* (*staatsblad* 1829 *No.* 8) luidende als volgt:

„Een ieder is verpligt, den zijnen dienst „verlatende een behoorlijk certificaat uitte „reiken, waarin naar waarheid, zoowel het „gedrag als de redenen, waarom zoodanig „persoon zijn dienst verlaat, zullen bekend „gesteld moeten zijn, op verbeurte eener „boete van *drie guldens*.

„Op gelijke boete is het een ieder verboden, iemand in zijne dienst te nemen, „die niet van zoodanig certificaat, dan wel „van een bewijs van zijn hoofd voorzien is".

Soerabaija, *De Assistent Resident*
den 6den Julij 1863. *t/b met de Policie.*
(3446) VAN COEVERDEN.

ZITDAGEN

DER

SPAARBANK TE SOERABAYA

IN DE MAAND JULIJ,

Dingsdag den 21sten. (3428)

JONGENS WEEZEN-INRIGTING

Directeuren over de maand Julij 1863

De Heer J. L. VAN GENNEP en
„ Ds. A. A. TH. MOUNIER.

Subcommissie van Onderwijs.

Schoolkommissarissen over de maand Julij.

de Heeren H. L. RADEMAKER en
„ „ J. D. HALEWIJN.

VENDU-DEPARTEMENT

Publieke Vendutiën.

Op Zaturdag 11 Julij 1863.

Bij het Marine Etablissement alhier van het stoomschip Samarang en Inventaris van het transportschip *Merwede*, ankers en ketting en van eene Loodsboot liggende op de oude Ekwipagewerf alhier. (3426)

Op Maandag 13 Julij 1863.

Bij den heer A. C. GUNSCH, te Kepoetran van meubelaire goederen.

Op Dingsdag 14 Julij 1863.

Ten sterfhuize van den Chinies ONG AIJONG, in de Kampong Pabean van meubelaire goederen en van gereedschappen behoorende tot eene broodbakkerij.

Op Woensdag 15 Julij 1863.

Bij den heer van CHARANTE, te Groedo van meubelaire goederen wegens vertrek.

Op Donderdag 16 Julij 1863.

Bij den heer B VAN DER ZWAAN, in de Chinesche Kamp van meubelaire goederen van den heer WEISZ, wegens vertrek.

Op Vrijdag 17 Julij 1863.

Bij de weeskamer alhier van diverse boedels.

Op Zaturdag 18 Julij 1863.

Bij den heer A. H. DEELEMAN, in de stad van meubelaire goederen bij, executie.

De op den 24sten dezer

geannonceerde VENDUTIE der goederen van den Heer A. CARAPIET, op dien dag geen voortgang plaats gehad hebbende, zoo is alsnu de verkoop dier goederen op den 11den Julij 1863 bepaald.

BODJONEGORO, 27 Junij 1863
De vendu-meester,
(3411) C. A. CASPERSZ.

Bekendmaking.

De op den 24sten dezer geannonceerde Vendutie der in beslag genomen roerende goederen van A. CARAPIET, geen voortgang op dien dag hebbende plaats gehad zoo wordt bij deze bekend gemaakt, dat alsnu definitief is bepaald de verkoop dier goederen door tusschen komst van het vendukantoor alhier zal plaats hebben, op Zaturdag den 11den Julij 1863, des morgens ten 9 ure.

De tijdelijk buitengewone Deurwaarder
(3445) JURGEN.

DE VERKOOP

der Arak Fabriek

Dinoijo

OP VENDUTIE

van 26 Junij

geen voortgang gehad hebbende zoo is dezelve als nog uit de hand te koop op zeer aannemelijke voorwaarden. Alle informatiën dienaangaande zijn te bekomen bij

(3455) B. VAN DER ZWAAN.

VERKOOP

VAN

Twee Huizen

Op een nader te bepalen dag

vermoedelijk omstreeks de helft dezer maand zullen op de

COMMISSIE-VENDUTIE

VAN

LE ROY & CO.,

publiek worden verkocht:

Een kapitaal HEEREN HUIS, te Kalisarie thans bewoond door den hoogedelgestrengen heer LINDWURM, en

Een DITO DITO daar naast gelegen, thans bewoond door den hoogedelgestrengen heer VAN BLEISWIJK RIS.

Informatiën te bekomen ten kantore van den advocaat en procureur MR. KOOIMAN.
(3432)

Op een nader te bepalen dag

zal

verkocht worden,

de Suikerfabriek Seroenie,

gelegen in de residentie Soerabaija.

De voorwaarden zullen in tijds worden bekend gemaakt.

(3425) MAC LENNAN qq.

EEN LEGAAT.

(*Dertiende vervolg.*)

Nadering liet den kerkknecht gaan. Hij was blij dat de man weg was, want hij had zich boos op hem kunnen maken. Voor Nor terug kwam, schelde Walters aan. Getrouw aan het ontvangen consigne: zeide de meid dat de dominé niet te spreken was. Zij had bij zich zelven gedacht, dat, de geheele consigne eigenlijk bepaald Walters gold en in het volle besef dat zij op uitnemende wijze vervuld had, ging ze de jufvrouw opzoeken, die aan de deur der studeerkamer stond om te hooren wie er gescheld had.

— De jezuiet! riep de meid, en maakte een gebar dat zij hem eens netjes had weggekregen.

— Wie? vroeg Nadering aan zijne vrouw.

— Walter.

— Walter — laat hij dadelijk binnen komen.

— De meid heeft hem heen laten gaan.

— Satan! riep Nadering. Hij was nog nooit zoo boos geweest en hij ijlde op zijne pantoffels naar de voordeur en de stoep op, Mijnheer Walters! riep hij zoo luid hij kon, en zoodra de voorbijgangers zagen dat de dominé iemand riep, stemden ze in. Wacht maar, dominé, ik zal hem wel voor je krijgen, zeide de bakker, en liet zijn wagen staan om Walters na te loopen.

— De dominé roept-je. Je moet dadelijk bij hem komen, zeide de bakker, die, begrijpende dat een predikant de eerste in elke welgeordende gemeente, het verzoek van Nadering als een bevel overgebragt.

— Zeg aan je dominé, dat hij bij mij kan komen, antwoordde de schilder en wilde doorgaan, toen een ander, die meer menschenkennis had, de zaak in 't gelijk gebragt. Eenige oogenblikken later was Walters in de studeerkamer van den predikant. Maar het gebeurde was niet onopgemerkt gebleven en de *Helmstadsche* en de *Fakkel* zouden niet nalaten er hunne meening over uit te spreken. Ook daarmede evenwel zal ik den lezer niet meer lastig vallen.

— Zoo zoo; ik feliciteer-je mijnheer Walters; dus is de zaak nu uit.

— Dat is te zeggen dominé; de verkoop zal vooreerst niet doorgaan, zooals ik zeide, en mijn ontslag is ook nog niet aangenomen. Maar van 't overige valt nog niets te zeggen.

— Och neen, en dat zal ik ook wel niet bijwonen. Ik ga naar Riethuizen, zoo als ge misschien gehoord zult heb en, en mijn kollega Roederman schijnt niet gezind om de Donderdag-middag diensten te hervatten. Enfin, zij moeten het weten; ik zeg altijd maar, mijnheer Walters, als men met een kleinigheid te doen of te laten iets kan voorkomen, dan moet men dat doen.

— Als het ten minste niet met de conscientie strijdt, dominé.

— Natuurlijk, natuurlijk, zeide Nadering gedachteloos. En dus hebben ze niets over de schilderij gezegd?

— Geen zyllabe.

— Zoo; geen zyllabe; wel wel. Dominus Nadering wreef zijn kalotje heen en weder, en dacht bij zich zelven aan dien ouden fik uit zijne studententijd, die nooit aan zijn eten begon zonder er voor geblaft te hebben. — Dus zoo maar aangenomen?

— Zoo maar aangenomen.

— Weet-je wat de burgemeester is ...... maar laten we er niet van spreken. Ik hoop dat ik in Riethuizen een anderen zal vinden. Je moet eens naar Riethuizen komen, mijnheer Walters; we hebben daar altijd nog een oude pijnbank in het raadhuis en meer andere oudheden — een heel belangrijke verzameling. Ik heb er eens drie dagen met mijn vrouw doorgebragt toen de thans overleden predikant er nog woonde.

Walters beloofde het en verliet spoedig de pastorie, t' Huis komend vond hij de boodschap van Nor of hij eens in het voorbijgaan bij hem zou willen inloopen, en daar hij zelf behoefte had Suze te vertellen wat er gebeurd was, voldeed hij terstond aan die uitnoodiging.

— En hoe is 't besloten mijnheer Walters? vroeg Suze met gespannen zenuwachtigheid den schilder aanziende, over wiens lot dien middag de beslissing was uitgesproken.

— Goed; best, zeide Walters, haar de hand reikende. Suze greep die hand en kuste ze vurig, terwijl de tranen haar uit de oogen sprongen — Goddank! sprak ze met een diepen zucht. O mijnheer Walters, ik heb er God zoo om gebeden.

— Dat heit ze, bevestigde Nor, die een traan weg wreef. En ze heeft er wat slapelooze nachten om doorgebragt ook.

Walters stond roerloos, nog altoos met Suzes handen in de zijne. Het werd hem zoo zonderling te moede. Hij, die altijd voor zich zelven en voor zijne eigene liefde tot de kunst had geleefd, die in de menschen altijd en uitsluitend elkander-vijanden had gezien; die aan geen goed geloofde, geen goed deed en geen goed wilde gedaan worden, ontdekte op eens hoe een ander belang stelde in zijn lot, en, meer dan hij zelf welligt, vervuld was geweest met zaken, die hem alleen betroffen. Maar ook Suze voelde dat zij te veel had gezegd; een hoog rood belekte haar gelaat, en zij maakte zacht hare handen los uit die van den schilder, wiens donker doordringend oog op haar gerigt bleef. Zij gevoelde wat er thans in hem omging. Het was voor het eerst dat zulk een blik op haar rustte; zij wilde hem ontwijken uit maagdelijken schroom — helaas! zij kon niet eens haar stoel verlaten. Toen, toen besefte zij ploseling de volheid van haar ongeluk; nooit had het haar zoo zwaar gedrukt als thans; nooit had zij gevoeld zoo als thans, dat zij uit de maatschappij uitgesloten was en uitgesloten moest blijven. Hare aandoeningen overweldigden haar en ze barstte in een luid snikken uit. Nor schudde weemoedig het hoofd, terwijl hij een glas water haalde en zeide in 't voorbijgaan tot Walters. — Ja ja, 't is niet alles, op krukken te moeten loopen. Juist, om een voorwendsel aan die zenuwachtige stemming van zijne dochter te geven, noemde Nor, zonder het te weten, de ware reden.

— Nu, ik kom de rest wel eens spoedig vertellen, zeide Walters, die begreep dat hij te veel was.

— Och, ik ben al beter, mijnheer Walters, ik ben al beter, zeide Suze, zich geweld aandoende. Ga voor mij niet heen; 't is kinderachtig van me, maar ik heb van morgen zoo ingespannen zitten werken. Daarvan zal 't komen. U heeft voor mij niet

Vendutie wegens Vertrek

op een nader te bepalen dag

in Julij

in het Locaal en voor rekening van de Heeren SCHIMMELPENNINCK & Co *in Liquidatie* door

B. van der Zwaan

van 60 kisten MADAPOLLAM.
„ 35 id. CALICOTS.
„ 23 id. ruwe SHIRTINGS.
„ 15 id. gebleekte IDEM.
„ 3 id. DIMETS.
„ 8 id. SITZEN.
„ 10 id. CAMBRIKS.
„ 23 balen DRILLS.
„ 23 id. JEANS.

Eenige restant negotie goederen, 28 vaten HARST, 296 pullen ZWAVELZUUR, 6376 st. VUURVASTE STEENEN, 718 groote glazen STOPFLESCHEN, een groote partij Banjermassingsche MATTEN, nieuwe KRANDJANGS, en KATJANGMATTEN, verlers

TOKO INVENTARIS WAARONDER EEN GOEDE RUIME REISWAGEN.

Nog zal worden verkocht:

Een groot goed onderhouden Pakhuis te Probolingo en een dito te Pasoeroean.

Een ijzeren pomp met drijfwerk voor sapies die het water 30 voeten opvoert, liggende de teekening en beschrijving bij

[3437] B. VAN DER ZWAAN.

WEGENS VERTREK

zal er in den loop der maand Julij

op een nader te bepalen dag

Vendutie gehouden worden,

voor de woning van den ondergeteekende

te Solo,

VAN DE ONDERVOLGENDE GOEDEREN ALS:

Diverse Meubels, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, waaronder zeer zeldzame SUJETTEN, HANG- en TAFELLAMPEN, MARMEREN, GIPSEN en PORCELEINEN STATUETTEN, keurige BLOEMEN in groote chinesche potten, EETSERVIEZEN, eene collectie fraaije europesche WAPENS, enz., enz.

voorts:

RIJTUIGEN, WAGEN-PAARDEN, overwalsche RIJPAARDEN, waaronder een goed gedresseerd SANDELWOOD (zwart,) hoog 4 voet 3 dm., BERLIJNSCH ZILVEREN en andere WAGENTUIGEN voor 4 paarden, ZADELS, eene keurige verzameling WANDELSTOKKEN en KARWATSEN, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

☞ Van een en ander zal later een breedvoerig berigt worden rondgezonden.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene keurige verzameling Indische Wapens.

BIBLIOTHEEK BESTAANDE VOORNAMELIJK UIT PRACHTWERKEN, waaronder zeldzaam voorkomende Exemplaren.
Fraaije PLATEN.
WANDKAARTEN.
PHYSISCHE-, CHEMISCHE- en OPTISCHE INSTRUMENTEN.
Een PHOTOGRAPHIE-TOESTEL, compleet met alle daarbij behoorende preparaten (zoo goed als nieuw.)

[3453] A. H. G. VAN ZANTEN.

VERTREK DER STOOMSCHEPEN

HET STOOMSCHIP

AMBON,

Kapt. Schol.

vertrekt naar de Molueccos via MACASSAR, TIMOR KOEPANG en DILLY.

op Woensdag den 15den Julij a. s.

Adres bij

(3467) W. CORES DE VRIES.

HET STOOMSCHIP

PADANG,

kapt. VOGEL.

vertrek naar SAMARANG en BATAVIA.

op Woensdag den 15den Julij a. s.

Adres bij

(3463) W. CORES DE VRIES.

VERTREK VAN SCHEPEN

VOOR PASSAGE

NEDERLAND

wordt aangeboden het Nederl. ijzeren Barkschip

HENRIETTE GEERTRUIDA,

kapitein F. C. DE BOER,

dit schip is voor den overvoer van passagiers zeer doelmatig ingerigt en vaart een bekwamen doktor.

Nadere informatien bij den gezagvoerder in het MARINE HOTEL en bij

de agenten

(3465) B. J. VAN ECK & CO.

PASSAGE NAAR AMSTERDAM.

Wordt aangeboden met het Extra snelzeilend Clipper Campagne fregatschip

NIEUW HOLLAND,

Kapt. W. WITTING.

om tegen *ultimo Julij a. s.* van Batavia te vertrekken.

Dit schip heeft ruime luchtige hutten eene goede badinrigting en vaart een geëxamineerd Doctor.

Nadere inlichting bij

De Agenten,

(3412) B. KOPERSMIT & CO.

Passage naar Nederland

Wordt aangeboden met het snelzeilend, voor den overvoer van passagiers uitmuntend ingerigte Campagne barkschip

AEGIDIA & PAULINE,

Kapt. P. P. Hoogland,

varende deze bodem een geëxamineerde geneesheer.

Het vertrek zal *ultimo Julij e. k.* van den Oosthoek plaats hebben.

Nadere informatien te bekomen bij den Gezagvoerder in het MARINE HOTEL en bij

SOER. 30 *Junij* 63. *De Agenten,*

[3420] B. KOPERSMIT & CO.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het voor den overvoer van Passagiers bijzonder doelmatig ingerigt Neêrlandsch clipper fregatschip

OCEAAN,

gezagvoerder DEKKSEN.

voerende een geëxamineerd scheepsdoctor.

Het vertrek van hier zal plaats hebben tegen ultimo Julij e. k.

Nadere informatien te bekomen bij den gezagvoerder in 't MARINE HÔTEL, en

De Agenten.

(3340) B. KOPERSMIT & CO.

Wordt Gevraagd.

Een *OPZIENER*, bekend met de aanplant van SUIKERRIET en de Javaansche taal; salaris naar bekwaamheden.

Adres M. P. KOK, administrateur der Suikerfabriek *Langsee*, Residentie *Japara*.

(3457)

Wordt Gevraagd

voor de reis naar Nederland 2de en 3de geëxamineerde stuurlieden.

Nadere informatiën bij

(3463) FRASER EATON & CO.

De ondergeteekende maakt bekend, dat hij zijn

Instituut

voor

JONGENS en MEISJES

HEEFT GEOPEND AAN HET KOMEDIEPLEIN.

De lessen zullen gegeven worden 's voormiddags van 8—12 en 's namiddags van 2—4 uur.

De prijzen, per maand, voor het lager onderwijs zijn:

Voor een kind met de geheele kost...	ƒ 40.—
„ twee kinderen uit hetzelfde huisgezin..	„ 75.—
„ één kind met de halve kost........	„ 22.—
„ twee kinderen uit hetzelfde huisgezin..	„ 40.—
„ één kind enkel het lager onderwijs..	„ 12.—
„ twee kinderen uit hetzelfde huisgezin..	„ 20.—

Voor de Fransche, Engelsche en Hoogduitsche talen wordt afzonderlijk betaald.

De school is voor ieder belangstellende toegankelijk.

(3436) Ph. A. J. FASSBENDER.

LOGE DE VRIENDSCHAP.

De regerend Meester noodigt alle regthebbenden uit, tot deelneming aan het feest der Orde, te vieren op Zaturdag den elfden Julij, des avonds ten zeven ure precies, in het gebouw der Loge.

Voor inlichtingen, door bezoekers gewenscht, gelieve men te spreken met de heeren: H. L. Rademaker, B. van Nidek, J. P. Fagnotti, of met den ondergeteekende.

J. A. MAC LENNAN.

(3438] *Secretaris.*

JAVASCHE BANK.

Het Agentschap brengt ter kennisse van den handel en het Algemeen dat de rente stand bij de Bank en hare Agentschappen van heden is bepaald als volgt:

voor particuliere acceptatie . .	9 %	's jaars
„ vendu acceptem van Batavia Samarang en Soerabaija . .	5½ %	„
„ vendu accepten van Java en Buitenbezittingen . .	7½ %	„
„ Beleeningen	8 %	„
„ Avans op Specie	5½ %	„

SOERABAYA, den 8sten Julij 1863.

Het Agentschap der Java Bank

Namens hetzelve,

VON NOORD EORSKI.

(3458) *Agent.*

weg te gaan.

Walters nam plaats en vertelde nu den geheelen loop der zaak. Alles was hangende gebleven, en er zou zeer zeker van alles niets komen. De gemeenteraad was al even tevreden als Walters zelf, dat er geene beslissing behoefde genomen te worden. Praten ging — maar beslissen dat was altijd een lastige zaak.

— En nu mijnheer Walters, gaat ge zeker spoedig het museum in orde brengen? vroeg Suze, zonder den schilder aan te zien, want al trachtte ze er zich over hem te zetten en zich zelve te betoogen dat Walters niets kon gemerkt hebben, inwendig gevoelde zij dat zij meer gezegd en gedaan had dan ze kon verantwoorden.

— Ja, zeide Walters peinzend. Ik ga het museum in orde maken, maar niemand zal het toch komen zien. Niemand stelt er belang in, behalve gij, Suze. En weder was zijn blik op Suze gevestigd, en het duurde lang eer hij dien van haar afwendde. Eensklaps stond hij op; hij begreep dat hij, langer blijvende, misschien iets zeggen zou waarover hij liever eerst nog eens wilde nadenken, al had hij ook bij zich zelven zijn besluit genomen.

— Tot weerziens Nor. Ik kom spoedig eens naar je werk zien Suze, zeide hij. Aan de deur stond hij nog even stil en wilde iets zeggen, maar 't kwam niet. Het was maar goed dat hij buiten was.

— Zou de arme Suze waarlijk.... dacht hij en die gedachte vervulde hem zoo zeer, dat hij op zijne beurt thans uren wakker lag. Ook Suze deed geen oog digt.

XII.

„De burgemeester van Helmstad den heer Nadering wenschende te spreken, noodigt hem tot een onderhoud, tusschen twee en drie ure op het Raadhuis."

— Wel dat kunt ge begrijpen! sprak Nadering, toen hij die korte officiele uitnoodiging ontving. Ik zal naar den burgemeester gaan, die mij niet eens bedankt heeft voor mijn schilderij. Ik mag geen Nadering heeten als ik het doe.

Maar de verantwoordelijkheid voor zoodanig besluit was voor hem alleen te zwaar; hij ging dan ook terstond naar de huiskamer om er met zijne vrouw over te spreken, die hem volkomen gelijk gaf. Hij was toch altijd dominé.

— Juist, juist, en eigenlijk niet eens dominé te Helmstad meer; nog maar zeven weken, dan zou hij al in Riethuizen staan. En Nadering schreef:

„De beroepen predikant van Riethuizen bereid tot een onderhoud met den burgemeester van Helmstad, zal op genoemd uur ten zijnen huize te spreken zijn".

— Niet eens een bedank je en dan nog zoo'n brief. Haatdragend was hij niet, kwalijknemend ook niet; aan zelfvergoding had hij zich nooit schuldig gemaakt, maar hier, hier kwam zijne waardigheid in 't spel, redeneerde Nadering en — ofschoon met een eenigzins gejaagd hart, zette hij zich tegen twee ure in zijn salet om als de burgemeester kwam dezen af te wachten. Vijf minuten over tweeën werd er gescheld: de burgemeester. Naderings hart klopte en thans sneller; het hem inderdaad, dat hij maar niet zelf naar 't hoofd der gemeente was gegaan; 't was zoo'n kleine moeite geweest, en hij zag nu dat de burgemeester het zoo hoog niet opnam, anders was toch niet bij hem gekomen. De goede oude man maakte dan ook excuses en zou in dit hagchelijke oogenblik in staat zijn geweest een logen te zeggen — helaas! hij kon zelfs geen logen verzinnen: daar was hij te onnoozel toe.

— Mijnheer Nadering, begon het hoofd der gemeente, vele schrifturen belemmeren eene zaak. Mij bekoort de eenvoudigheid het meest. Daarom kom ik tot u: Ik vraag u een kort onderhoud voor mij; een onderhoud — moge het ook kort zijn — voor een ander.

— Zooveel als ge wilt, burgemeester, wil ik eens bij u komen?

— Ik mag uwen kostbaren tijd niet rooven. De andere persoon komt zoo straks. Ik kondig hem aan. Hij is deskundige en wenscht iets te weten omtrent het schilderstuk door u aan de gemeente geschonken.

— Waarvoor ik niet eens een bedank-je gehad heb, brandde Nadering op de lippen, maar tegenover den burgemeester zulk eene kleingeestige grief te doen gelden durfde hij niet.

— Och die schilderij, burgemeester...... Ze stond wel niet in den weg, maar ik had er niets aan. Ik dacht, ze hoort beter in 't museum t'huis, want, ziet u, ik wist toen nog niets van dat ongelukkige proces.

Dat proces was het onderwerp niet, waarover de burgemeester kwam spreken. Hij kwam om over de schilderij te confereren en wachtte den deskundige. Deze nog niet verschenen zijnde, zweeg de burgemeester en liet Nadering praten, die geen drie volzinnen gezegd had of hij was weder en plein Riethuizen, en onthaalde zijn bezoeker op eene schets van die gemeente, waar al de familie van zijn vrouw woonde en waar geen afgescheidenen waren. Spoedig echter werd hij gestoord door den deskundige. De burgemeester was tuk op deskundigen, die hij liefst buiten zijne ambtenaren en, kon het, ook buiten de gemeente zocht. Ook deze was uit Amsterdam. Hij deed eene reeks van vragen omtrent de herkomst der schilderij, die Nadering zoo goed mogelijk beantwoordde. Op de meeste vragen echter bleef hij het antwoord schuldig. Maar wat hij wist scheen toch voldoende om ten slotte den deskundige te doen verklaren, dat zoowel het stuk zelf als de herkomst allezins spraken voor echtheid.

— Mijnheer Nadering, de gemeente is u erkentelijk voor het geschenk. Den heer secretaris is gelast u extract uit de notulen te doen toekomen, waarbij het raadsbesluit der aanneming onder dankbetuiging u wordt kenbaar gemaakt.

— Niet noodig, burgemeester, niet noodig — laat de secretaris zich zooveel moeite niet geven...

— Ik heb orde lief, in alles, mijnheer Nadering. Ik dank u ook voor de inlichtingen den heer deskundige gegeven.

En met statigen, langzamen tred verdween de burgemeester uit het gezigt, op een afstand gevolgd door den deskundige. Ook Walters had dien morgen van dezen een bezoek gehad en de gemeente kon zeker zijn, dat er van bedriegerij of misverstand geen sprake was: het stuk was een echte Memmeling: Suze was er de ontdekker en Walters de gelukkige bewaarder van.

(Slot volgt.)

Photographisch Atelier

VAN

OLLAND & ZOON.

Is verplaatst naar de *Gatottan* in het huis vroeger bewoond door den WelEde. Heer J. J. Nossa.

Van af den 13den Julij alle dagen geopend van 's morgens zeven tot elf uur.

(3469)

PRIJS VRAAG.

Door de Directie der te *Samarang* gevestigde Societeit Amicitia wordt verlangd een ontwerp met begrooting van kosten, alsmede toelichtende omschrijvingen voor een opterigten Societeits gebouw voor 250 à 300 Leden, met de noodige bijgebouwen.

De teekeningen moeten op eene schaal van 1:100 bevatten de noodige platte gronden, voorts opstanden van voren en van ter zijde, verder doorsneden zoowel over de lengte als over de breedte van de gebouwen en eindelijk de diverse details op schalen van 1:50 tot 1:10.

De begrooting moet bevatten eene specifieke opgaaf van de hoeveelheden en de kosten der benoodigde materialen en in dienst te stellen werklieden met de uitgaven voor toezigt op het werk.

Het totaal der kosten van deze begrooting mag het maximum van *f* 80.000, *tachtig duizend gulden* niet te boven gaan.

Verders nog eene afzonderlijke begrooting eener marmeren vloer over het geheele hoofdgebouw.

De teekening der platte grond van het terrein waarop de gebouwen moeten geplaatst worden, ligt ter inzage in de Societeiten de Harmonie en Concordia te *Batavia*, in de Societeiten Concordia en de Club te *Soerabaija*, in de Societeit de verpoozing te *Ambarawa* en alhier in het tegenwoordige Societeits locaal.

De hoofdvereischten zijn:

a. Een ruim, hoog uit de grond gebouwd Societeits gebouw met dans- en billardzalen, en leeskamer.

Directie kamer en eene ruime luchtige gelegenheid voor kaartspelen met marmeren vloeren in de voorgallerij en danszaal.

b. Eene kasteleins woning, keuken, waterkamer, Magazijnen, ruime wagenloods enz.

c. Een kegelbaan en latrines.

De toelichtende beschrijvingen met het letterschrift op de teekeningen moeten door eene andere hand dan die des makers geschreven zijn.

De inzender die aan deze of de andere hier gestelde voorwaarden niet voldoet wordt van de mededinging uitgesloten.

Ieder stuk behoorende tot een beantwoording moet gemerkt zijn met een Motto of kennelijk teeken, en mag door een inzender niet onderteekend worden.

Bij de stukken moet worden gevoegd een verzegeld briefje bevattende van buiten het hier boven bedoelde Motto of teeken en van binnen eene duidelijke opgaaf van den naam en de voornamen van den inzender met vermelding van zijne woonplaats en beroep.

De inzending moet plaats hebben voor den 15den September 1863.

Aan den vervaardiger van het plan, dat zal aangenomen worden, wordt eene premie toegewezen van *duizend gulden* en aan den vervaardiger van het plan dat na het aangenomene het beste voldoet eene premie van *drie honderd gulden*.

Beide plannen blijven het eigendom van de Societeit Amicitia te *Samarang* terwijl de overige projecten ter desposititie blijven van de inzenders, de ingekomen projecten zullen door de Directie der Societeit aan de beoordeeling eener Commissie onderworpen worden.

De Directie der Societeit Amicitia.

G. L. DORREPAAL.
President.

HERMAN SCHALLIG.
Secretaris.

[3329]

RISICO'S

Tegen Brand en Zeegevaar,

worden aangenomen voor rekening van

Het Brand-Assurantie Genootschap.
De Zee-Assurantie Compagnie.
De tweede Zee-Assurantie Compagnie.
De Zee-Verzekering-Maatschappij „Batavia."

Ten Kantoor van

SOERABAYA, Julij 1863.

B. KOPERSMIT & CO.

(3444)

Etablissement Groedo.

HOUTSTOOMZAAGMOLEN

(1961) ZAYTAUIJ & CO

NORTHERN

Insurance Company.

gevestigd te LONDON.

Brand- en Levensverzekering.

De ondergeteekenden, agenten, gaan steeds voort met het **sluiten van Polissen en Assurantie**, op de meest billijke en voordeelige voorwaarden, op WOONHUIZEN met het daarin aanwezige AMEUBLEMENT, PAKHUIZEN-GOEDEREN, KOFFIJ-, THEE- en SUIKER-ETABLISSEMENTEN.

(1749) B. J. VAN ECK & CO.

De ondergeteekenden agenten voor de

Oost Indische Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij,

zijn gemagtigd om voor rekening dier Maatschappij **direct** te verzekeren tegen Zee- en brandrisicos,

(1893) J. F. van LEEUWEN & Co.

Phoenix Fire Office.

Gevestigd te LONDON sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **WOON- en PAKHUIZEN, MEUBELEN, KOOPMANSGOEDEREN, enz.**, zoomede op **SUIKER-, KOFFIJ- en THEE-ETABLISSEMENTEN**, tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van **Steen** met **Pannen** gedekt, gelegen in de steden, zoomede op goederen in dezelve. . . . . . 1%'s jaar

Op gebouwen van **Steen** met **Pannen** gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . . . . 1¼%'s jaar

Suiker- en Koffij-Etablissementen,

Gebouwen van **Steen** met **Pannen** gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig . . . . ¾%'s jaar

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1%'s jaar

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . . . 1½%'s jaar

Op Schepen, liggende op Reeden. 1%'s jaar

E. MOORMANN & Co; *Batavia.*
C. DAMNITZ & Co; te *Samarang.*
P. KERVEL & Co; te *Soerabaija.*

(3161)

HET PHOTOGRAPHISCH ATELIER

VAN

OLLAND & ZOON

BOOMSTRAAT,

is dagelijks Zaturdag uitgezonderd, geopend van 9 tot 11 uur.

Familien dat verlangen te kunnen bij hen aan huis gephotographeerd worden. (2081)

Wegens uitverkoop tegen billijke

prijzen à Contant

te verkrijgen.

WITTE SATIJN, ROSE SATIJN, ZWARTE SATIJN, WITTE TARLATAN, BLAAUWE TARLATAN, ROSE TARLATAN, PAILLE, ZWART MOIREE, WIT MOIREE, ZWARTE ZIJDE, WITTE VOERING ZIJDE, ROSE VOERING, GROENE VOERING, ROODE VOERING, BAREGES, WIT MOUSSELINE, ZWART MOUSSELING, WITTE BLONDEN, ZWARTE BLONDEE, DAMES ZIJDE HOEDEN, DAMES RONDE HOEDEN, BLOEMEN, BRUIDSLUIJERS, WITTE effen en gebl. TULE, ZWARTE effen en gebl. TULE, COIFFURES, HAARNETTEN, CRINOLINES met 40 VEREN, GARNITURES voor JAPONNEN, ZIJDEN LINTEN, FLUWEELEN LINTEN, BATISTEN ZAKDOEKEN, GEBORD. ZAKDOEKEN, GEBORD STROOKEN, ENTREDEUX, DAMES KOUSEN, KINDER KOUSEN, HEEREN SOKKEN, HEEREN WOLLEN ONDERBROEKEN, HEEREN WOLLEN ONDERHEMDEN, DAMES WOLLEN ONDERHEMDEN, WOL, ESTRAMIEN, KRAAGJES, ZIJDE HANDSCHOENEN, GLACE HANDSCHOENEN, SPEELGOED, PORDUURZIJDE, PATRONEN enz. enz.

bij

(3271) M. KOOSE.

Hotel des Pays Bas.

Verders nog voorhanden.

Europesche steenen POTTEN en PANNEN ZEEMLEDER en SPONSEN, VINGERGLAZEN. Groote KOPPEN en SCHOTELS.

PAS ONTVANGEN

per het Ned. schip *Mentor* kapt. DUNKER, vaatjes van 12 pond

BANKET BOTER,

merk A. VAN DER LEEUW goedkoop à *Contant* verkrijgbaar bij

(3466) B. VAN DER ZWAAN.

Pas aangebragt

PER

MENTOR.

Puike HAMMEN.
Id. BOTER.

bij

(3462) GRIMM & CO.

Voortdurend Verkrijgbaar

IN TOKO BOOMSTRAAT,

à Contant,

Holloway Pillen en Zalf.

Doosjes PILLEN à *f* 1.— 3.— *f* 5.—
Potjes ZALF à „ 1.— 3.— „ 5.—

J. J. van den MUIJSENBERG.

(1756)

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

Huidziekten, uitslag in kinderen, gesprongene ooren, likdoorns en alle verhardingen der huid worden gekoeld, verligt en genezen door deze onvergelijkelijke Zalf De beet der mosquito, en de prikkeling veroorzaakt door vele insekten in dit eiland en de geheele verzengde luchtstreek, worden dadelijk verdreven door deze onschatbare zalf. In alle kinderlijke kwalen, van de geringste krabbing af aan, tot aan de ingewortelde schurft op het hoofd, kan de minne zeker zijn een veilig en zeker tegengift te vinden in dit heelend middel. Iedereen die negers bezit behoort immer eene voorraad gereed te hebben, der zelver onmiddelijke aanwending keert het lijden af, en bespaart den eigenaar verlies van tijd en arbeid. De Pillen bevorderen in hoogen grond de uitwerking der Zalf.

NEDERLANDSCH-INDIE

SOERABAYA 10 Julij 1863.

Opgave van de politie

omtrent personen, wier passen voor aankomst of vertrek zijn geviseerd geworden.

voor Vertrek.

P. W. Muller, naar Probolingo.

Japan.

De laatste berigten uit Japan loopen tot den 27 Mei op welken datum de vijandelijkheden nog geen begin hadden genomen. Het tweede uitstel van het ultimatum was den 21 Mei verstreken en waarschijnlijk bevat het gerucht waarheid, dat een derde uitstel van achttien dagen is toegestaan. In ons laatste overzigt deelden wij mede dat de inboorlingen, welke te Yokohama in dienst der vreemdelingen waren, hunne meesters verlieten en in sommige gevallen hen zoowel door woorden als daden beleedigden; volgens latere berigten heeft dat opgehouden en hebben de zaken weder een vredevol aanzien gekregen. De gronden op welke men de hoop eener vredelievende oplossing doet berusten komen niet duidelijk in het lich, doch de kleine handels-bezigheden zijn, voor het minst tijdelijk, weder hervat.

De kolonel Neale heeft nog niet doen blijken dat de onderhandelingen vooruitgaan en het is te vreezen dat de vooruitzigten voor den vrede op voldoende voorwaarden in rook zullen verdwijnen.

Te Nangasaki maken de inlanders krachtige oorlogs-toebereidselen. Batterijen worden daar opgeworpen en een gerucht wil dat Satsuma met 60.000 man in de nabijheid dier stad ligt. Het aan de Japansche autoriteiten verleende uitstel is zeer nuttig en kan ook veel waarde hebben voor den Admiraal Kuper, daar hij de aankomst van troepen uit Indie wacht; er bestaat echter ook wel eenig vermoeden dat de Japanezen met dat uitstel gediend zijn om ons volk te kunnen verrassen. Wij mogen van de listen der Japannezen op het oogenblik alles verwachten en wij moeten niet vergeten dat in Azie het verraad wordt aangemerkt als eene zeer regtvaardige daad.

Nu mag men wel is waar veel hoop trekken uit het feit, dat de inlandsche troepen onbekend zijn met het krijgvoeren en hunne aanvoerders zullen verstandig genoeg zijn om te zorgen dat hun prestige bewaard blijft, hetwelk zij onbetwistbaar moeten verliezen wanneer zij het wagen om hunne manschappen tegenover de goed gedisciplineerde troepen van Engeland te stellen.

Met al hun geschitter en hunne aanmatiging zijn de Japansche prinsen en edelen volstrekt niet zot en er bestaan redenen om aantenemen dat, wanneer zij volkomen overtuigd zijn dat Engeland het ernstig meent en zij de aankomst zullen hebben gezien van een zeker aantal troepen, zij hunne eigene sterkte dan wel zullen overwegen en af zullen zien om zich langer tegen onze eischen te verzetten.

Volgens de geruchten is een burgeroorlog onvermijdelijk, welk antwoord ook van onze autoriteiten zal worden gegeven; op die geruchten mogen wij natuurlijk niet vertrouwen, doch alles bevestigt het vermoeden dat er in het land eene partij bestaat welke zich verzet tegen de gedwongen uitsluiting van den vreemdeling.

Zooals de zaken thans schijnen te staan mag men gerust aannemen dat het nog eenen aanmerkelijken tijd zal duren alvorens de vijandelijkheden uitbreken; want, wanneer onze zaakgelastigde in Japan de overtuiging bezit dat de vreemde kwestie een ernstig punt van discussie is geworden bij de inlandsche autoriteiten en dat eene invloedrijke partij gunstig daarin werkt, dan zal hij wijs doen om hen voor hunne deliberatien zooveel mogelijk tijd te gunnen.

De kwestie der toelating of uitsluiting van vreemdelingen is op het oogenblik een van de meest gewigtige punten geworden, welke sedert eeuwen de aandacht hebben bezig gehouden van de Japansche aristokratie en het zou dus in dat opzigt zeer onvoorzigtig zijn van den kolonel Neale en van den Admiraal Kuper wanneer zij zich door overhaasting lieten medeslepen.

Intusschen kan de tegenwoordigheid van eene kleine troepenmagt dienen om de personen en eigendommen van de vreemdelingen in Japan te beschermen en zal zij een moreel magtsvertoon daarstellen, evenzeer berekend om te beletten dat de vreemdelingen mishandeld of beleedigd worden, als om de verschillende partijen in het land te toonen dat wij met geduld een bevredigend antwoord afwachten op de eischen van den Engelschen zaakgelastigde.

Straits Times.

Wat Olie-bronnen zijn.

Wanneer het gebeurt dat de openbare aandacht op eenig voortbrengsel van natuur of kunst gevestigd wordt, dan wordt er waarschijnlijk meer over dat onderwerp gezegd, dan ondervinding of wetenschappen aantoonen kunnen. Dit is het geval met de steen- of rotsolie, Petroleum, welke de mensch sedert meer dan twee duizend jaar kent, maar die nu eerst eene groote ruimte op het handelstooneel begint in te nemen en toch reeds de theoretici heeft aan het werk gezet, om haar bestaan te verkondigen, haren oorsprong uit te leggen, om te beschouwen onder welke voorwaarden men alleen van eene gelijkmatige opbrengst der stof kan verzekerd zijn. Volgens de algemeen aangenomen denkwijze is petroleum kool-olie en zijne geologische ligging, zeggen de voorstanders dezer theorie, schijnt in allen gevalle tusschen de *bitumen* en harskoolbergen en boven het anthraciet te zijn. Maar als wij de verdeeling der kool-lagen in Europa nagaan, vinden wij dat alhoewel zij bijna onder geheel de Britsche eilanden, onder een groot deel van Zweden, Duitschland en Frankrijk liggen, zij Italië en bijna alle streken, die zich langs de Middellandsche Zee uitstrekken, ontwijken. En toch zijn in de meeste dier streken de olie-bronnen zeer menigvuldig, zoo als in Italië, Sicilië, op de Ionische eilanden; in Syrië, den Krim, de pleinen van den Koeban en ook, verder oostwaarts, in Perzië en Siberië.

Een Amerikaansch schrijver, na de bronnen van Canada, Ohio en Pensylvanië onderzocht te hebben, is tot het besluit gekomen, dat petroleum geene kool- maar koraal olie is, welke zich van alle kanten zou verzameld hebben in cellen, die in de opgehoopte overgroote koraalriffen zouden gevormd zijn. Als zij uit de onzuivere wateren van den eersten oceaan door kleine koraalpolypen opgezameld was, is zij door hitte en drukking in holen en kloven gedreven, waar 's menschen vernuft ze dagelijks ontdekt. Ik heb, zegt hij, verscheidene staaltjes dezer fossiele koralen in mijn bezit, met de olie ten volle zigtbaar in de cellen. Dit feit, dat hij echter als afdoende beschouwt, bewijst niets dan dat de besprokene koraalbrokken lang genoeg in een olieachtig vocht gestoken hebben, om de fijnere deeltjes er van toe te laten door hunne poriën te dringen en zich in de cellen te vestigen.

Geene andere omstandigheden schijnen in het geheel gunstig tot deze onderstelling. Overal in de Oost- en Stillezee, van de atols der Maldieven tot aan de riffen van Nieuw-Caledonië en de kleinere groepen der Zuidelijke Stille Zee, vinden wij geene oliebronnen in het midden der koraalvormingen; ofschoon groote lagen dezer zelfstandigheid, sommigen in staat van zinking, anderen altijd opvlottend, terwijl eene derde soort noch rijzend, noch zinkend, door wetenschappelijke navorschers met de grootste aandacht is onderzocht geworden. Ook in zoo duister eene stof, zou het onwijsgeerig zijn in stellige bevestigingen te treden, zoodat wij het punt door toekomende navorschers moeten laten beslissen.

De steenolie wordt gewoonlijk ontdekt in verband met vulcanische zelfstandigheden, zoo als aard-pik (bitumen), asphalt, zwavel en somtijds met git en amber. Ook in of bij zoute en warme bronnen, vindt men de sporen van rotsolie, welke, in eene dunne laag over het water verspreid, de stralen der zon door duizend prisma's weêrkaatst en met al de kleuren des regenboogs schittert. In de moerasachtige wouden van Borneo, welke misschien meerendeels over groote koollagen liggen, verzamelen de inboorlingen steenolie op de oppervlakte der moerassen; en indien daar het booren, dat in Amerika in zwang is, ook te werk werd gesteld, is het waarschijnlijk, dat op vele plaatsen, welke zich van af de Hollandsche grens tot aan den Kina-Balu uitstrekken, olie-bronnen, gelijk aan die van Ohio, Pensylvanië en Canada, de vlijt der zoekers zouden beloonen.

Hoever de wetenschap mag gezegd worden in de natuur doorgedrongen te zijn, is er echter veel van hetgeen er omgaat in het binnerste en zelfs in de korst onzer planeet, waar men zeggen zou, dat de schepping immer wrocht, aan ons onbekend. Indien in sommige plaatsen de olie-bronnen voorkomen, mag men klaarblijkelijk op eene voortdurende opbrengst rekenen; indien men integendeel op toevallige vervangbakken gevallen is, dan moeten deze na eenigen tijd uitgeput zijn. Men heeft echter sedert lang opgemerkt, dat op Zante, waar twee bronnen, in welke de steenolie overvloedig is, sedert verscheidene duizende jaren niet open geweest zijn, dat hoe meer olie uit de bronnen genomen wordt, zij ook magtiger en vruchtbaarder worden.

Ook in de baar tegenover de bronnen schieten steen, olie en aardpik door de zee op, en spreiden zich heinde en ver in regenboogkleurige massas over de oppervlakte der golven uit.

Een feit, dat sedert onheugelijke tijden in verband met deze natuurverschijnsels is opgemerkt geworden, namelijk dat de opbrengst het overvloedigst is bij Zuid-Westen wind, heeft de gedachte doen ontstaan, dat deze bronnen slechts kanalen van den Etna waren, welke vulkaan door onderzeesche kanalen zich van een klein deel zijner overvloedige oliën en gassen in Griekenland ontlastte.

Eene omstandigheid zal zich opgedaan hebben, om de naauwkeurigheid van deze gedachte te staven; terwijl de steen-olie die door moerassen, venen, turfgronden en meeren, welke aan den voet van bergen liggen, opstijgt van een bruinen, roodachtige of donker groene kleur is, is die, welke uit hooge bronnen opwelt, vloeijend en klaar als water, Milton, die gelezen had, dat de Perzen hunne zalen en paleizen met rotsolie verlichtten, droeg er het gebruik van in het Pandemonium over, en den vooruitgang der wetenschappen vooruitstrevend, beschreef hij de leden zijns helschen parlements als bij het licht dezer gassen beraadslagend: „Van het verwulfde dak hingen vele reien van vlammende lampen en schitterende kroonen door magische kunst voortgebragt met Naphta en Asphalt gevoed; zij verspreidden een licht gelijk dat der hemelen"

Na de ontdekking der oliebronnen in de Nieuwe wereld is de speculatie tevens vooruitgeschreden tot den tijd, dat de gaz, uit steen-olie getrokken, meer levendig en krachtig zijnde, dan die, welken men uit kool bekomt, al de groote steden van Europa zoowel als van Amerika zou verlichten. Reeds worden de inwoners van Montreal en misschien heden ook al de andere Canadasche steden, op hunnen weg van de herborg of van den schouwburg naar huis, door steen-olie-gaz verlicht, en zoo vermetel heeft de overvloed van dit artikel menige wetenschappelijke dweepers gemaakt, dat zij beweren, dat men in het kort het gazlicht zoo goedkoop als het daglicht verkrijgen zal. De wetenschap heeft zeker in de wereld wonderen uitgewerkt, maar het gaat alles te boven, te ontwaren hoe eenig kunstig toestel kan gemaakt worden om met zoo geringe kosten als de oude zonnelamp der natuur lichtgevend gaz te verspreiden.

Met dit te zeggen, meenen wij geenszins dat smakeloos voortbrengsel der weelderige aarde te misprijzen, dat nu een smaak zijner hoedanigheden mededeelt aan alles wat in al de deelen der Vereenigde Staten gebruikbaar, eetbaar is, van de eijeren en koeken, die gij aan uw ontbijt verslindt, tot aan de lakens, waarin gij 's nachts ligt, de zeep en het water, met hetwelk gij uw aangezigt wascht, de handdoeken, met welke gij gaarne de olie-achtige deeltjes van uw vel afvegen zoudt, en den ijzeren wagen in welken gij te vergeefs aan uwen vervolger zoekt te ontsnappen.

De gansche Atlantische- en Groot-Westersche spoorweg ruikt gelijk eene lekkende parafine lamp en als er geen middel kan gevonden worden om het miasma te overkomen, zal een Amerikaan of Canadiaan in het gezelschap door zijn reuk zoo gemakkelijk ontdekt worden als een muskusdier of eene civet-kat. Ten spijt der belangrijke voordeelen, welke de bewoners der steen-olie districten uit de bronnen getrokken hebben en moeten blijven trekken, is het eene ernstige zwarigheid, dat hun voortbrengsel in ruwen staat een zoo verpestenden reuk uitwasemt, dat het alles wat er mede in aanraking komt zoodanig verpest, dat het ondragelijk wordt. Eene slee, eene kar, een wagen, een schip, dat eens gebruikt geweest is om steen-olie te vervoeren, is daardoor voor altijd ongeschikt gemaakt, om wijn, meel, spek, kaas, of eenig ander artikel van menschelijk voedsel te vervoeren. IJzer, kolen of timmerhout, kunnen misschien met zulke schepen of rijtuigen vervoerd worden, en toch nog mag men er aan twijfelen, of hout om huizen te bouwen of om meubelen te maken, niet zoo diep van het indringend miasma zou doordrongen zijn, dat het volstrekt zonder waarde zou worden.

Middelerwijl brengen de vloeijende bronnen, welke in de Vereenigde staten en Kanada dagelijks vermenigvuldigen, olie in zoo groote hoeveelheid voort, dat het geheel fabelachtig schijnt dat de bronnen der Vereenigde Staten alleen worden geschat meer dan vijf millioenen gallons te hebben opgeleverd; geheel de grond is er van verzadigd, en de oppervlakte der Delaware is met steen-olie overdekt. Het is moeijelijk zonder ijzing het dreigend gevaar van zulk eenen staat van zaken te beschouwen; want zoo iemand met een fakkel, eene kaars of maar eene brandende sigaar dit olie-vet aanstak, zou dadelijk de gansche uitgestrektheid der Delaware in lichtlaaije vlam staan, en al de schepen in den stroom, de steden op zijne oevers zouden waarschijnlijk vernield worden, vermits water, in plaats van het steen-olie vuur uit te dooven, het sterker branden doet.

Eene schrikkelijke ramp, in een plaatselijk nieuwsblad beschreven, bewijst duidelijk het gevaar, dat de aanneming van deze gave der natuur vergezelt. Terwijl men eene bron boorde, had eene plotselinge olie-ontspringing van 70 vat per uur plaats, en de stroom klom tot 41 voet boven de oppervlakte des bodems.

Van deze massa olie, verhief zich de gas of benzine even als eene wolk 50 of 60 voet hoog. Al de vuren in de buurt werden uitgedoofd, uitgenomen één dat er 400 yards af lag; daardoor werd het gaz aangestoken en in één oogenblik stond de gansche lucht in lichtelaaije vlam. Zoodra het gas vuur had gevat, was ook de oliestroom in brand, en gelijk het water eener fontein over eene ruimte van 100 voet diameter heenstroomde, kwam elke drop naar beneden in eenen vlammenden bol brandende olie. In een oogenblik stond de geheele grond in brand, en door het vallen der olie nam de vlam steeds toe. Verscheidene menschen kwamen om. In het midden der vlammen zag men vier ligchamen, die in de ziedende olie kookten. Een man, die aan eene gracht gegraven had, om de steen olie naar een lager deel weg te leiden, werd gedood, en toen hij nederviel, kon men zien hoe zijne spade door het magtige element tot gloeijing werd gebragt.

De heer H. R. Rouse, die in de bronnen dier streek veel belang had en wiens inkomen hierdoor tot 1000 dollars per dag geklommen was, stond nevens den put en werd bij de ontploffing 20 voet ver weggeworpen. Hij stond op en liep nog 15 stappen vooruit en werd daarna door twee mannen voortgesleept naar een huis, dat op eenigen afstand van de bron stond. Toen hij er aankwam, had hij schier geene andere kleeding meer aan het lijf, dan zijne kousen en laarzen. Zijn haar en zijne nagels waren afgeschroeid, hetzelfde was het geval met zijne ooren en oogleden; zijne oogappels waren verdroogd. In dien staat leefde hij negen uren. De hitte was zoo hevig, dat niemand het op 150 voet afstands kon uithouden, zonder dat zijne kleederen en zijn vel verschroeiden.

Op al de achtervolgende dagen spatte de olie stil op het vuur en men berekende, dat er minstens 100 vat per uur werd uitgestort. De eigenaar verloor door dit ongeval 20 tot 25000 dollars, want geene menschelijke magt was in staat de vlammen uit te dooven en de olie bleef branden tot de bron uitgeput was.

Het is niet te verwonderen, dat het berigt van zoodanige ramp heinde en ver verspreid werd, en dat de exploitatie der steen-olie overal, waar zij in ruwen staat gevonden wordt, met groote vrees zal vergezeld gaan.

In vele harer eigenschappen gelijkt zij op naphta, maar toch is zij met deze zelfstandigheid niet geheel identisch. Men mag aannemen, dat zij een deel uitmaakte van het Grieksche vuur, dat zoowel in het water als in de lucht brandde, en alleen door er veel aarde op te werpen, kon worden uitgedoofd.

In Europa kan het zuiveren dier olie, om verschillende redenen, noch zoo goedkoop, noch zoo spoedig gebeuren als in Amerika, om welke reden de olie gemeenlijk in gezuiverden staat vervoerd wordt. Eene lading kruid te vervoeren is minder gevaarlijk dan eene lading ongezuiverde petroleum; in geval de gaz, die gedurig uit de vaten wasemt, met vuur in aanraking komt, moet er onmiddellijk brand ontstaan; en het gansche schip, bemanning en alles, moet geheel vergaan. Maar laat op den oceaan het gevaar zoo dreigend zijn als het kan — en het is zóó groot, dat menige reeder slechts tot zeer hoogen vrachtprijs wil toestemmen, die stof aan boord te nemen — het kan niet vergeleken worden met dat, hetwelk in eene groote rivier gelijk b. v. de Theems of de Mersey, die vol schepen liggen, en waar een enkel vat steen-olie een brand van onvergelijkelijke woede en verwoesting zou doen ontstaan; een brand, die zich oogenblikkelijk langs den ganschen stroom zou uitstrekken, elk schip verbranden en in de dokken, magazijnen woningen aan den oever kan overslaan, zoodat half Londen of Liverpool zou kunnen in asch worden gelegd, eer men den voortgang der vlammen zou kunnen beletten.

(Werdt vervolgd.)

SCHEEPERSBIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Naam van het schip.	Gezagvoerder	Grootte van 't schip in Lasten.	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agenten.
Julij. 10	Nederl.	Zwaluw.	J. J. Reeders.	186	Batavia.	27 Junij.	geen.	Soerabaija	B. Kopersmit & Co.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Julij. 6	Nederl.	Kotter	Susanna Cornelia.	C. R. van de Vijver.	Balie over Pasoeroean.
» 10	»	Schoen.	Ester Helena.	Ths. Edwards.	Ternate.

In lading en ter reede liggende Schepen te Soerabaya.

VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	LASTEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Zr. Ms.	Wachts.	Juno.	.....	Kapt. t/z. J. J. v. d. Moore.	...	...
»	Stooms.	Bromo.	.....	K. L. t/z. B. M. J. Brut. Riviere.	...	...
»	»	Onrust.	.....	Luit. t/z 1 kl. P. Roodzant.	...	...
Gouvernements	Stoomer	Draak.	.....	A. Smit.	...	...
»	»	Kapoeas.	.....	E. J. G. Prive.	...	...
»	Sleper	van Os.	.....	W. Glaser.	...	...
Nederlandsche	Bark	Pieter Schoenmakers.	372	J. J. van Varelen.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
»	»	Minerva.	397	J. Botesz.	...	id.
»	»	Jacobus.	155	J. J. van Loon.	id.	id.
Engelsche	»	Record.	218	J. Bulcher.	id.	id.
»	»	Knight.	325	H. Watson.	id.	id.
»	»	Helena.	263	H. E. Dil.	id.	id.
»	»	Christian Rankin.	160	J. Mc. Dowall.	Onbepaald.	id.
Ned. Ind.	Stooms.	Palembang.	58	M. H. Munnick.	...	W. Cores de Vries.
»	»	Padang.	181	W. Vogel.	...	id.
»	»	Prins van Oranje.	120	J. van Zandwijk.	...	id.
Nederlandsche	Bark	Mentor.	293	P. P. Duinker Jr.	Nederland.	P. Kervel & Co.
»	»	Louisa K. van Zweden.	298	J. van der Linden.	id.	B. Kopersmit & Co.
»	»	Alexander.	223	A. Dekkers.	Onbepaald.	id.
Ned. Ind.	....	Taslim.	.....	Said Alie Alhabesy.	Macassar.	id.
Nederlandsche	Schip	Oceaan.	486	C. J. Docksen.	Nederland.	id.
»	»	Oranje Nassau.	370	G. Strang van Hees.	...	Cezard & Co.
»	Schip	Johannes Lodewijk.	399	A. H. van der Waal.	...	E. Ten Brinck & Co.
»	Schoen.	Isac Charles.	68¼	W. K. E. A. Pare.	...	B. van Leeuwen & Co.
»	Brik	Sicilie.	120	K. H. Leonhardo.	...	...
»	»	L'Esperance.	68	J. Scharff.	...	...
»	Schoen.	Maria.	41	J. Scharff.	...	...

In- en Uitvoer te Soerabaya van den 9den Julij 1863.

INVOER.

Van Nederland via Batavia per het Nederl. schip *Minerva*, gez. J. BOTER.

9 cs. manufacturen, 10 pk. naai-garen, P. KERVEL & Co.

Van Batavia per het Nederl. schip *Isaac Charles*, gez. PARÉ.

1 geëmb. kar, Mc. LENNAN & Co.

24 bn. zakken, MATHIEU EBBS RUIIS & Co.

85 ks. glas, B. VAN LEEUWEN & Co.

30 pic. damar, 4,20 pic. zaad, 30 bn. komijnzaad, EDGAR.

40 ks. gember, GEBR. VAN DELDEN.

4 oxh. 12 kisten portwijn, B. KOPERSMIT & Co.

50 kalbas ghie, SECH SECHAN BACHMID.

UITVOER.

Naar Ternate per het Ned. Ind. schip *Ester Helena*, gez. EDWARDS.

1000 pic. rijst, 50 pic. suiker, 17 cs. diversen, NASH & Co.

1 ijzeren olie-pers, W. CORES DE VRIES.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 ℔ pic. ƒ 15.—
KOFFIJ Java ℔ pic. ƒ 40.—
Id. West-Ind. bereid. ℔ pic. ƒ 42½.
RIJST (carga) ℔ koijang ƒ 125 @ ƒ 150.—
Id. (witte) » » » 150 » » 180.—
KOEHUIDEN ℔ pic. ƒ 40 @ 45.—
id. BUFFEL ℔ pic. ƒ 15 @ 18.—
ARAK ℔ legger ƒ 65.— Nominaal.
LANGE PEPER ℔ pic. ƒ 10 @ 11.—
ROTTING per pic. ƒ 9 50.—
WISSELKOERS op Ned. 103 %.—
N. H. M. @ 103 %

Protestantsche Eeredienst.

ZONDAG 12 JULIJ 1863.
's morgens te half negen ure.
in de stad.
Ds. KAM.
Voorbereiding voor het H. Avondmaal.
EN
Bevestiging van Ouderling
en diaken
OP HET MARITIEM ÉTABLISSEMENT
Ds MOUNIER.

Roomsch-Katholicke Eeredienst.

ZONDAG 12 JULIJ 1863.
De Eerste H. Dienst te 7 ure.
De Hoogmis te 8½ ure.
Het Lof 's avonds te 6½ ure.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel. hetwelk van geene onderteekening is voorzien stelt de *Redactie* zich verantwoordelijk, zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO., TE SOERABAYA.